

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

för Ulriksdalsskolan
förskoleklasser, grundskola och fritidshem
År 2020

Innehållsförteckning

Vision.....	4
Ansvarig för planen.....	4
Inledning	4
Vad är kränkande behandling och diskriminering?.....	4
Vem elever och föräldrar kan vända sig till.....	5
Systematiskt och målinriktat arbete mot kränkande behandling och diskriminering	5
Uppföljning och kartläggning.....	5
Analys och bedömning	6
Planering	6
Genomförande och utvärdering	6
Främja, förebygga och åtgärda	6
Uppföljning och kartläggning av främjande och förebyggande arbete	8
Uppföljning	8
Kartläggning.....	8
Delaktighet i kartläggningen	8
Beskrivning av kartläggningen.....	8
Resultat och analys.....	9
Främjande insatser	9
Delaktighet	10
Beskrivning av främjande insatser.....	10
Förebyggande åtgärder	12
Delaktighet	12
Beskrivning av förebyggande åtgärder	12
Åtgärdande arbete.....	13
Beskrivning av åtgärdande arbete.....	13
Utvärdering	14
Delaktiga i utvärderingen av föregående års plan.....	14
Utvärdering av främjande, förebyggande och åtgärdande arbete.....	14
Utvärdering främjande arbete under år 2020.....	14
Utvärdering av det förebyggande arbetet under år 2018/19	15
Utvärdering av det åtgärdande arbetet under 2018/19	15
Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier i grundskolan och gymnasieskolan.....	17
Systematiskt kvalitetsarbete.....	17
Dokumentera och samverka	17

Mål	17
Exempel på mål	17
Aktiviteter för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.....	18
Förslag på aktiviteter	18

Vision

Ulriksdalsskolans vision är att skapa förutsättningar så att alla elever kan nå sin fulla potential. Vi värderar trygghet, trivsel och lärande högt där alla känner sig sedda och inkluderade.

Ansvarig för planen

Rektor ansvarar för att arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande samt systematiskt följa upp och utvärdera mål och aktiviteter.

Inledning

Från och med januari 2017 finns nya regler i diskrimineringslagen som kräver att skolan hela tiden arbetar för att se till att barn inte blir utsatta för diskriminering. Det innebär att skolan ska:

1. undersöka risker för diskriminering eller repressalier samt andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta främjande och förebyggande åtgärder samt
4. följa upp och utvärdera åtgärderna. Även skolans riktlinjer och rutiner ska följas upp och utvärderas i detta steg.
5. Dokumentera arbetet hela tiden.
6. Elever och personal ska involveras i alla delar av arbetet.

De krav som gäller kränkande behandling i skollagen är desamma som tidigare.

Planen mot kränkande behandling och diskriminering genomsyrar hela skolans verksamhet och är väl synlig i utbildningen, i regler och rutiner. Alla elever, medarbetare och vårdnadshavare är delaktiga i arbetet mot kränkande behandling och diskriminering.

Planen utgår från skollag, läroplan, FN:s barnkonvention och förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

Vad är kränkande behandling och diskriminering?

Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjligande, utfrysning eller fysiska handlingar.

Kränkningarna kan hända vid ett eller flera återkommande tillfällen. Är det vid flera återkommande tillfällen kan det också kallas för mobbning. Kränkande behandling kan också inträffa under och utanför skoltid på exempelvis e-post, chatsidor eller sms. Det är eleven som avgör om en handling är oönskad eller kränkande.

Kränkande behandling är ett beteende som kränker någons värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Diskriminering betyder att en elev blivit orättvist behandlad på grund av någon av diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet

eller uttryck samt ålder. Eleven kan bli diskriminerad på olika sätt och det kan till exempel handla om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det handlar om ett oönskat beteende.

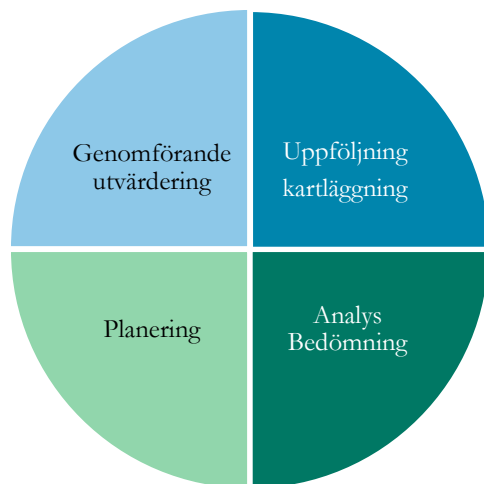
Vem elever och föräldrar kan vända sig till

Till exempel:

Om man som elev känner sig utsatt eller om man som förälder befärdar att ens barn är utsatt, vänder man sig **i första hand till ansvarig klasslärare eller till fritidspersonalen**. Elever och föräldrar kan även kontakta skolans kurator.

Systematiskt och målinriktat arbete mot kränkande behandling och diskriminering

Planen beskriver skolans arbete för att ge alla elever en trygg och lärorik miljö där de kan utvecklas utifrån sina förutsättningar. Skolan arbetar hela tiden främjande, förebyggande och åtgärdande. Planen följs upp och utvärderas så att skolan kan planera aktiviteter som möter behoven.

Skolan arbetar fortlöpande i fyra steg; uppföljning, analys och bedömning, planering, och genomförande, samt genom att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier och sexuella trakasserier.

Både elever, vårdnadshavare och skolpersonal är delaktiga i alla steg som görs i planen. Delaktighet och samarbete är viktiga faktorer för att framgångsrikt kunna främja likabehandling, lika rättigheter och möjligheter samt förebygga kränkande behandling och diskriminering.

Uppföljning och kartläggning

Det första steget handlar om att identifiera var verksamheten befinner sig genom att följa upp genomförda insatser och göra en kartläggning av nuläget. För att kunna sätta in rätt insatser behöver verksamheten följa upp det man tidigare gjort och förstå var verksamheten befinner sig.

Analys och bedömning

Verksamheten gör en analys och bedömning av nuläget utifrån den samlade bilden som togs fram i steg 1. I analysen behöver både styrkor och svagheter inom verksamheten belysas och dokumenteras. I analysarbetet identifierar verksamheten utvecklingsområden med syfte att nå en trygg och lärande miljö.

Planering

Analysen och bedömningen visar vilka utvecklingsområden verksamheten har. Nu planerar verksamheten de aktiviteter som ska leda till att förbättra kvaliteten av verksamheten.

Genomförande och utvärdering

Aktivitetserna ska genomföras i verksamheten i enlighet med planeringen. Verksamheten behöver utvärdera och dokumentera de planerade aktiviteterna för att veta om de gett den effekt man tänkt.

Främja, förebygga och åtgärda

Skolan arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande. Det är olika arbetssätt som ser till att alla elever har en trygg skola fri från kränkande behandling och diskriminering. De olika arbetssätten innebär:

- **Främjande arbete** handlar till exempel om att arbeta för att alla barn och elever är lika mycket värda, att vi bemöter varandra på ett trevligt och respektfullt sätt och att alla som deltar i verksamheten är inkluderade. Verksamheten identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Det främjande arbetet genomförs oavsett om det finns aktuella problem eller inte och riktar sig till alla elever. Skolan genomför en kartläggning varje år.
- **Förebyggande arbete** handlar om att hitta och förhindra risker för utsatthet, exempelvis platser eller situationer på skolgården, vid skåpen och omklädningsrum. Arbetet utgår från konkreta behov eller riskområden som verksamheten har upptäckt eller synliggjort vid den årliga kartläggningen.
- **Åtgärdande arbete** handlar om att en elev beter sig på ett sätt som får någon att bli ledsen eller må dåligt. Eleven kan alltid vända sig till en vuxen för att få hjälp. Skolan ska på olika sätt se till att det blir bra.

Skolan ska upptäcka, utreda och åtgärda när personal får veta att ett barn har blivit utsatt för kränkande behandling eller diskriminering. Tydliga rutiner beskriver skolans arbete.

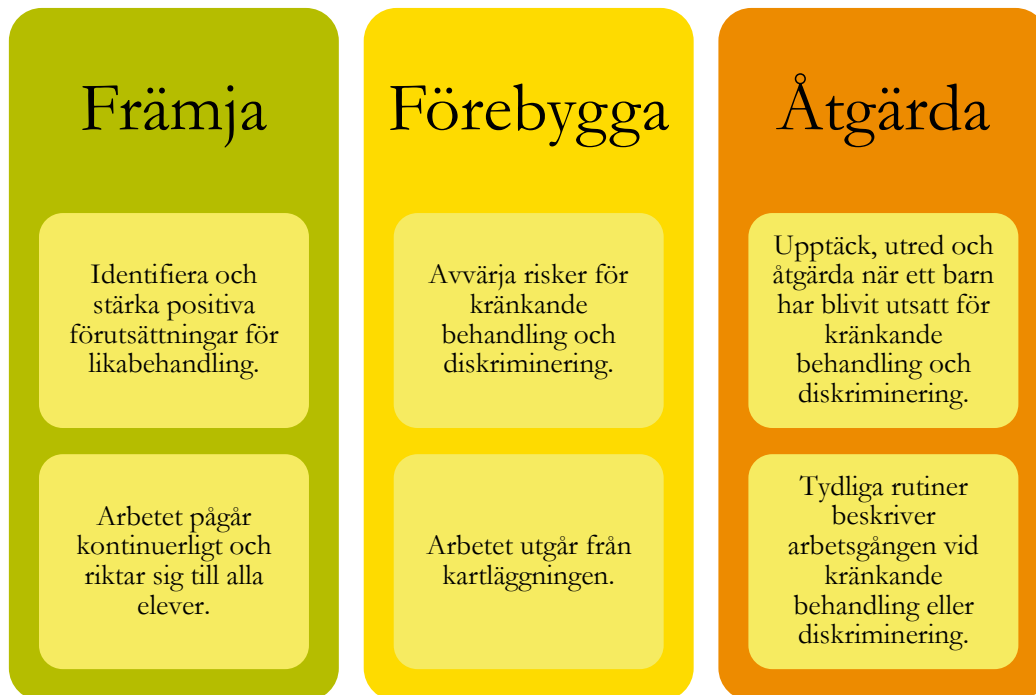
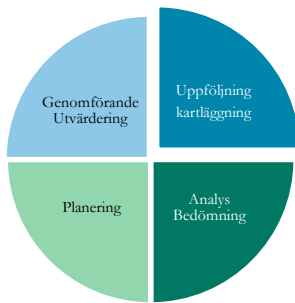

Bild 1: Kombination av främjande, förebyggande och åtgärdande insatser är en förutsättning.

Uppföljning och kartläggning av främjande och förebyggande arbete

Uppföljning

Det första steget handlar om att identifiera var verksamheten befinner sig genom att följa upp genomförda insatser. Här beskriver skolan sin uppföljning av genomförda insatser.

Kartläggning

Kartläggningen genomförs för att hitta var och när det finns risk för att elever blir utsatta för kränkande behandling och diskriminering i skolan.

Syftet med kartläggningen är att upptäcka eventuella risker för kränkande behandling, diskriminering eller repressalier, det vill säga någon form av bestraffning eller hämndaktion. Det handlar också om att upptäcka andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter.

Vid undersökning av risker för diskriminering eller repressalier ska den utgå ifrån samtliga diskrimineringsgrunder det vill säga kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Tillsammans med utvärderingen av förra årets arbete, är kartläggningsresultatet grunden för skolans fortsatta arbete.

Delaktighet i kartläggningen

I kartläggningen är elever och personal delaktiga. Eleverna är delaktiga genom Friendsenkäten, Brukarundersökningen och Skolinspektionens enkät. De är också delaktiga genom elevråd, klassråd och matråd. Även inom elevhälsoteamet och i Trygghetsgruppen kartläggs tryggheten för eleverna på skolan.

Personalen är delaktig genom personalenkäten, APT 1 ggr/månad och det analysarbete som görs på studiedagarna.

Beskrivning av kartläggningen

För att få fram Ulriksdalsskolans behov har följande kartläggningar genomförts:

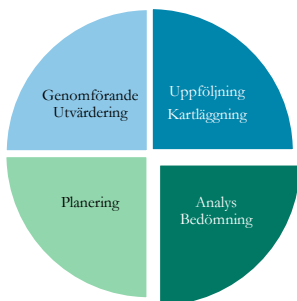
- Solna stads brukarenkät för elever och vårdnadshavare i åk3
- Friendsenkät för årskurs F-9
- Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 5, årskurs 9, personal och vårdnadshavare
- Hälsoenkät och hälsosamtal för årskurs 4.
- Analysgruppens övergripande arbete med sammanställning av ovanstående samt frånvaro, kränkingsanmälningar mm

Det sker regelbundet en analys av ärenden om kränkande behandling och ärenden tas upp på de elevhälsomöten som äger rum varje vecka. Samtal kring främjande arbete sker på klassråd, elevråd och föräldraråd. Personaldiskussioner sker kontinuerligt i arbetsenheterna och på arbetsplatsträffar.

Skolan har en analysgrupp bestående av representanter från elevhälsoteamet som två gånger om året sammanställer och analyserar ovanstående kartläggningar. Dessa kompletteras med omdömen, betyg, åtgärdsprogram, frånvarostatistik och kränkingsanmälningar.

Resultat och analys

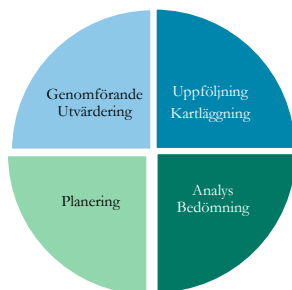
Efter kartläggningen ska skolan analysera och beskriva orsakerna till upptäckta risker och hinder. Här beskriver skolan sin analys av uppföljning och kartläggning.

I analysen behöver både styrkor och svagheter inom verksamheten belysas och dokumenteras.

Det är viktigt att se vilka effekter olika aktiviteter har gett. Personalens erfarenheter och kunskaper tas till vara samt barnperspektiv och relaterad forskning.

Efter utvärderingen av föregående års plan mot diskriminering och kränkande behandling kommer arbetet det kommande året fortsatt fokusera på att öka tryggheten på rasterna och se till att alla elever är inkluderade i gemenskapen, att öka tryggheten mellan de yngre och äldre eleverna samt att öka tryggheten i de områden på skolan där eleverna sagt att de känner sig otrygga.

Främjande insatser

Här beskriver skolan vad man ska göra för att alla elever ska ha lika rättigheter och lika möjligheter i skolan.

Alla barn och elever är lika mycket värda och ska ha det lika bra och trivas i skolan. Vilka aktiviteter skolan ska göra beror på vad som kommer fram i utvärderingen och i resultatet av kartläggningen. Det handlar om värdegrundsfrågor som till exempel hur personalen ser på sitt uppdrag, elevernas delaktighet, att skapa vi-känsla, ett gott bemötande av alla elever och all personal samt ifrågasätta normer och förväntningar på hur vi ska vara och leva.

Delaktighet

I framtagandet av främjande insatser är elever och personal delaktiga. Eleverna är delaktiga genom klassråd och elevråd. Pedagogerna är delaktiga genom APT och genom Trygghetsgruppens arbete.

Beskrivning av främjande insatser

Ulriksdalsskolans främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och motverka kränkningar och trakasserier. Skolan tar fram mål med olika aktiviteter som syftar till att nå de uppsatta målen. Varje år utvärderar vi genomförda aktiviteter och ser över behovet av att sätta nya mål och ta fram nya aktiviteter.

Nuläge	I Friendsenkäten framgick det att vi behöver arbeta med elevernas språkbruk och bemötande.
Mål	Förbättra elevernas språkbruk
Områden som berörs av de främjande insatserna	I enkäten framkom det att elever uttrycker sig genom att använda uttryck som härrör till diskrimineringsgrunderna, t.ex. Kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder
Aktivitet	Hela skolan ska arbeta för att förbättra språkbruket och bemötandet mot varandra. På värdegrundsamlingarna ska det tas upp olika teman runt språk och bemötande. Kuratorerna tar fram material som belyser detta och som lärarna kan använda i sin undervisning.
Ansvarig	Rektor samt biträdande rektorer
Tidsperiod	2020
Uppföljning	Genom enkäter, klassråd, elevråd samt APT
Utvärdering	Genom enkäter, klassråd, elevråd samt APT

Nuläge	Flera elever uttrycker att de är rädda för att bli ensamma på rasten
Mål	Öka tryggheten på rasterna och se till att alla elever är inkluderade i gemenskapen.

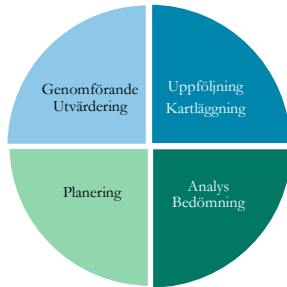

Områden som berörs av de främjande insatserna	Trygghet, samhörighet, vi-känsla
Aktivitet	Organiserade rastaktiviteter för åk F-5 Klassläraren samtalar med eleverna innan rast för att lyfta tankar om vilka rastaktiviteter som finns och vad man kan göra just denna rast. Arbete i klasserna för att inkludera alla elever i gruppen Lärarna i F-5 är ute på rasten när fritidspersonalen har planering.
Ansvarig	Rektor samt biträdande rektorer
Tidsperiod	2020
Uppföljning	Genom enkäter, klassråd, elevråd.
Utvärdering	Genom enkäter, klassråd, elevråd.

Nuläge	Skolans personal upplever att inte alla elever och personal följer uppsatta ordningsregler.
Mål	Tydliga ordningsregler som ska följas av skolans elever samt personal.
Områden som berörs av de främjande insatserna	Trygghet och studiero Normer och förväntningar
Aktivitet	Genomgång av ordningsregler inför skolstart med personal och elever. Uppföljning vid klassråd och elevråd. Ordningsreglerna tydliggörs för alla föräldrar på föräldramötet vid skolstart. Ramar med ordningsreglerna finns uppsatta utanför klassrummen, ett tydliggörande med skyltar påbörjas.
Ansvarig	Rektor samt biträdande rektorer
Tidsperiod	2020
Uppföljning	Genom enkäter, värdegrundsamlingar och APT
Utvärdering	Genom enkäter, klassråd, elevråd samt APT

Förebyggande åtgärder

Här beskriver skolan hur personalen ska se till att alla barn har det bra i skolan och att ingen blir utanför eller illa behandlad av en kompis eller personal. Det handlar alltså om att förhindra risker för kränkande behandling och diskriminering. De förebyggande åtgärderna utgår från utvärderingen och resultatet från kartläggningen.

Delaktighet

I framtagandet av förebyggande åtgärderna är elever och personal delaktiga. Eleverna är delaktiga genom elevråd och klassråd. Deras synpunkter kommer även fram i skolans enkäter.

Beskrivning av förebyggande åtgärder

Beskriv i tabellen hur skolan tar fram de förebyggande åtgärderna.

Nuläge	Behov av att öka tryggheten mellan yngre och äldre elever
Mål	Öka tryggheten mellan yngre och äldre elever
Områden som berörs av de främjande insatserna	Trygghet
Aktivitet	Utöka fadderverksamheten
Ansvarig	Rektor samt biträdande rektorer
Tidsperiod	2020
Uppföljning	Enkäter, elevråd, klassråd
Utvärdering	Enkäter , elevråd, klassråd

Nuläge	Det framkommer i enkäter att det finns platser där eleverna känner sig otrygga.

Mål	Öka elevernas känsla av trygghet på skolan, speciellt i omklädningsrum och toaletter.
Områden som berörs av de främjande insatserna	Trygghet
Aktivitet	Diskussioner i klasserna om vad som oroar kring toaletterna för att ringa in vad som oroar. Omklädningsrummen; bättre städning, speciellt efter helgerna. Planera val av omklädningsrum efter antal pojkar/flickor i klasserna. Finns även tillgång till ett mindre duschrum när behov finns.
Ansvarig	Rektor samt biträdande rektorer
Tidsperiod	2020
Uppföljning	Enkäter, elevråd, klassråd
Utvärdering	Enkäter , elevråd, klassråd

Åtgärdande arbete

Här beskriver skolan hur alla i verksamheten säkerställer att elever, personal och vårdnadshavare har god kännedom om skolans rutiner vid misstanke om kränkande behandling/ diskriminering. Skolan behöver också säkerställa att det finns en tydlig organisation och arbetssätt kring skolans åtgärdande arbete.

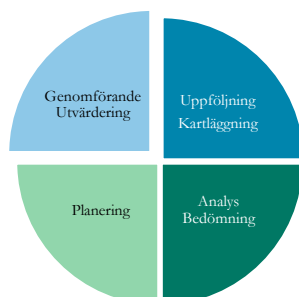
Beskrivning av åtgärdande arbete

Beskriv i tabellen hur skolan tar fram sitt åtgärdande arbete.

Mål	All personal och alla elever och vårdnadshavare känner till skolans rutiner vid kränkande behandling
Aktivitet	Kuratorerna går igenom kränkingsrutinen på arbetslagsmöten. Lärarna förklarar kränkingsrutinen för eleverna Kränkingsrutinen tas upp på föräldrarådet.
Ansvarig	Rektor
Tidsperiod	Snarast, senast slutet av 2020
Uppföljning	Enkäter, APT, klass- och elevråd
Utvärdering	Enkäter, APT, klass- och elevråd

Utvärdering

Här utvärderar och analyserar skolan förra årets främjande, förebyggande och åtgärdande arbete mot kränkande behandling och diskriminering. Skolans utvärdering och analys är tillsammans med kartläggningarna grunden för nästa läsårs främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. I utvärderingen ingår även skolans riktlinjer och rutiner mot trakasserier och sexuella trakasserier.

Delaktiga i utvärderingen av föregående års plan

Resultat och effekter av genomförda insatser och åtgärder har diskuterats på arbetsplatsträffar (AP-träffar) och studiedagar. Insatserna har kontinuerligt utvärderats i de olika lärarlagen samt på fritidshemsmöten.

Personal och skolledning har varit delaktiga i utvärderingen av föregående års plan.

Utvärdering från elevernas och vårdnadshavarnas sida sker genom Brukarenkät, Friendsenkät, Skolinspektionens enkät, hälsoenkät och hälsosamtal, liksom kontinuerligt på elevråden. Analysgrupp med deltagare ur elevhälsoteamet har även detta läsår analyserat resultaten från enkäter och hälsosamtal, och övrig information såsom omdömen, frånvaro mm. På skolans föräldraråd tas enkätresultat upp samt diskussioner förs mellan representanter och skolledning. Följande metoder och forum har använts:

- Friendsenkäten (elever och skolans personal)
- Klassråd och elevråd (elever)
- APT, förskoleklassmöte, lärarmöte, fritidsmöte samt planeringsdagar i juni (skolans personal)
- Föräldraråd (vårdnadshavare)

Vi tar även del av Solna stads brukarundersökning och Skolinspektionens skolenkät.

Utvärdering av främjande, förebyggande och åtgärdande arbete

Utvärdering främjande arbete under år 2020

Mål #1: Öka kumskaperna om skolans värdegrundsarbete och bakomliggande lagstiftning hos eleverna.

Regelbundna värdegrundssamlingar för alla elever i förskoleklass-åk 9

Stående punkt på elevrådsmöten F-9.

Att eleverna lär känna fler vuxna. Regler och förhållningssätt diskuteras i alla klasser.

Utvärdering: Vi behöver fortsätta arbetet kring uppsatta mål. Värdegrundssamlingar under terminen där ledning och representanter från elevhälsan varit med bör fortsätta. Vid samlingarna tas t ex teman från Friends upp, vi visar filmer som vi själva gjort, där personalen eller elever tar upp olika situationer eller tankar eller en genomgång av ordningsreglerna. Vi kommer intensifiera värdegrundsarbetet med fokus på språkbruk och bemötande.

Utvärdering av det förebyggande arbetet under år 2018/19

Mål #1: Öka tryggheten mellan de yngre och äldre eleverna.

Aktivitet #1: Gemensamma temadagar/fadderdagar där eleverna arbetar årskursöverskridande med olika teman eller utflykter.

Utvärdering:

Det är positivt med fadderdagarna och vi kommer att ha fadderdagar regelbundet under nästa läsår.

Mål #2 Öka tryggheten på rasterna och se till att alla elever är inkluderade.

Aktivitet #1: Organiserade aktiviteter för åk F-5 på raster
#2:Fortsatt arbete med zonindelning av skolgården, där personal alltid finns
#3:Inköp av material för gemensamma aktiviteter

Utvärdering:

Organiserade rastaktiviteter är igång för tredje året och är uppskattat av eleverna som deltar. Känslan innan aktiviteterna drog igång var att många yngre elever kände sig otrygga eftersom de kände sig ensamma på skolgården. Skolgården upplevs inte längre som lika otrygg
Material för gemensamma aktiviteter har köpts in.

Mål #3: Öka personalens kunskaper angående kränkingsrutinen.

Aktivitet #1: Kurator går igenom rutinen med alla arbetsenheter.

Utvärdering:

Personalen känner sig tryggare när det gäller rutinen kring kränkningar.

Utvärdering av det åtgärdande arbetet under 2018/19

Mål 1 Öka tryggheten i de områden på skolan där eleverna sagt att de känner sig otrygga

Aktivitet #1: Installation av fler kameror på strategiska ställen.

#2: Skyltar sätts upp som information.

#3: Ökad vuxennärvaro i gemensamma utrymmen.

Utvärdering: Eleverna uppger att de fortsatt känner sig otrygga, främst vid toaletterna men även i omklädningsrum, skåphall och korridorer. Eleverna känner sig trygga på vissa ”dolda” ställen där kameror har installerats.

För att öka vuxennärvaron i gemensamma utrymmen finns personal från fritidsklubben åk 4–6 ute på rasterna och rör sig inomhus. Detta har medfört en lugnare och tryggare stämning framförallt för de äldre eleverna.

Mål 2 Öka tryggheten under rasterna

Aktivitet #1: Ökad vuxennärvaro i gemensamma utrymmen

#2: Fritidspersonal har följt med från åk 3 för att organisera rastaktiviteter för åk 4 – 5.

#3: Organiserade rastaktiviteter för åk F-5.

Utvärdering: Organiserade rastaktiviteter har kommit igång och är uppskattade av de eleverna som deltar. Känslan innan aktiviteterna drog igång var att många yngre elever kände sig otrygga eftersom de kände sig ensamma på skolgården. Känslan efter är att de nu har en lek med en ledande vuxen där de kan vara med.

Även årskurs 4 – 5 har haft organiserade rastaktiviteter.

För att öka vuxennärvaron i gemensamma utrymmen arbetar fritidsklubbens personal mot de äldre eleverna, detta har medfört en lugnare och tryggare stämning

Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier i grundskolan och gymnasieskolan

Ett barn eller en elev kan bli diskriminerad på olika sätt i förskolan eller i skolan. Det kan handla om trakasserier eller sexuella trakasserier.

I förskolan och skolan har barn och elever rätt till en trygg utbildning som är fri från all form av förtryck och trakasserier. Alla barn och elever ska ges lika rättigheter och möjligheter i sin utbildning. Det innebär nolltolerans mot all form av diskriminering, så som trakasserier och sexuella trakasserier i verksamheterna.

- Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det kan handla om att retas, mobba, frysa ut någon eller säga rasistiska eller nedsättande kommentarer med koppling till diskrimineringsgrunderna.
- Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Det kan handla om beröring, klappningar, strykande, ovälkomna förslag, bilder eller texter som är sexuellt anspelade.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förskolan och skolan arbetar hela tiden för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Det är en del av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete som följs upp och utvärderas tillsammans med barn eller elever samt personal.

Förskolans och skolans arbete för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier görs i fyra steg. I arbetet ingår att ta fram riktlinjer och rutiner.

1. Undersöka risker för diskriminering eller repressalier samt andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta främjande och förebyggande åtgärder samt
4. följa upp och utvärdera åtgärderna. Även förskolans och skolans riktlinjer och rutiner ska följas upp och utvärderas i detta steg.

Dokumentera och samverka

Dokumentera alla delar av det fortlöpande arbetet i planen mot diskriminering. Samverka med barn, elever och personal i alla fyra steg i det systematiska kvalitetsarbetet.

Mål

Varje verksamhet bör sätta mål för hur man ska arbeta och hålla riktlinjerna levande.

Exempel på mål

I skolan/förskolan ska:

- Att alla barn och elever känner sig trygga i verksamheten
- Att inget barn/elev blir utsatt för trakasserier/sexuella trakasserier
- Att barn/elever vet vem de ska vända sig till när de känner sig utsatta.

- Att all personal agerar direkt vid kännedom om att ett barn/elev blivit utsatt.
- Att förskolan/skolan har ett aktivt levande arbete mot trakasserier och sexuella trakasserier.

Aktiviteter för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Varje förskola och skola bör ha olika aktiviteter för att konkret arbeta för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Förslag på aktiviteter

- **Informera** all personal om att ledningen ser allvarligt på sexuella trakasserier och berätta om hur man anmäler.
- **Skapa medvetenhet vad trakasserier och sexuella trakasserier innebär.**
- **Gör det lätt att anmäla trakasserier och sexuella trakasserier.** Anmälaren ska känna sig trygg i att den kommer bli tagen på allvar, bli lyssnad på och få stöd. Alla ärenden måste utredas enligt lag.
- **Se till att personalen känner till grundläggande regler och begrepp.**
- **Håll riktlinjerna mot trakasserier och sexuella trakasserier levande.** Tala om frågorna på arbetsplatsträffar och skapa möjligheter till samtal. Informera alltid nyanställda om dem.
- **För en kontinuerlig dialog om bemötande på internet.**